

Construcció i manteniment de la identitat catalana a l'Argentina a través de la llengua

Marina Prim Ibáñez

Universitat Oberta de Catalunya

marinaprim@hotmail.com

Argentina és el segon país a escala mundial en quantitat de població catalana resident, per la qual cosa, els estudis sobre el català com a llengua d'herència són adients i necessaris.

Aquest és un estudi de casos sobre les circumstàncies que han afavorit o no la transmissió del català fora del domini lingüístic i intenta detectar i descriure l'ús d'aquesta llengua (sense diferenciar variants dialectals) fora del domini lingüístic. Consisteix a identificar com ha estat la transmissió de la llengua en un nombre reduït de famílies catalanes que per diversos motius i en diferents èpoques dels darrers vuitanta anys han emigrat a l'Argentina, on ens trobem una comunitat catalana de llarga trajectòria d'activitat econòmica i cultural, amb diverses institucions i agrupacions d'esperit catalanista, abocades a la difusió de la cultura i la llengua.

El treball es proposa estudiar un seguit de casos per a veure de copsar les raons que han portat a les persones a transmetre el català als seus descendents i com aquests han rebut el llegat identitari representat a través de la llengua heretada o apresada.

L'objectiu és l'estudi de diverses actituds i ideologies lingüístiques per mirar de buscar trets comuns i diferències entre les diverses posicions i esbrinar si hi ha hagut factors que puguin haver decantat la decisió de parlar (i ensenyar) el català als fills.

La metodologia ha consistit a entrevistar 8 individus, pertanyents a les franges d'edat entre 20 i 80 anys, amb els quals es va contactar a través de les institucions culturals (Casals de Catalunya al país). S'ha fet una primera fase d'enquesta entre 120 individus on s'han detectat els candidats a entrevista. L'entrevista s'ha fet amb format de Biografia Lingüística, que consisteix a convidar l'informant, mitjançant petites intervencions en forma de preguntes, a què expliqui detalladament la seva història i el significat de la llengua en la seva vida. A continuació s'ha redactat un resum de cadascuna d'elles, amb format de reportatge, respectant escrupolosament les dades que aportava cada informant i posant èmfasi en uns temes comuns (amb qui viuen, on i com aprenen la llengua, si la transmeten als fills, si consumeixen cultura en català, si es consideren bilingües, etc.) Finalment s'han bolcat totes les dades en una graella comparativa a partir de la qual s'han extret conclusions generals.